

МЈЕРЕ против ширења коронавируса недвојбено су на одређени период ограничиле неке иначе темељне грађанске слободе, попут слободе кретања, што је већ само по себи довољан разлог за будност када је ријеч о понашању власти у вријеме пандемије.

У Хрватској је влада Андреја Пленковића имала неколико покушаја узимања нових овласти у своје руке, попут одмах срезаног приједлога де фацто гашења сабора, али се не може рећи да се налазимо на путу за диктатуру. Но, постоје примјери и ближег и даљег сусједства о томе како су неки аутократски владари, већином заговорници нелибералне демократије, пандемију коронавируса почели користити да себи повећају овласти и скоро па укину моћ националних парламената.

Код нас у парламенту се данас водила жестока расправа о измјени Закона о електроничким комуникацијама, које би влади омогућавале да прате мобителе грађана РХ, те је јасно да у опозицији и јавности постоји значајан отпор проширењу државне моћи на рачун права грађана на приватност.

У државама попут Мађарске, Србије, Израела и Пољске ствари су отишле много даље, путем бескрупулозног подривања демократије и ширења духа диктатуре, путем којим Хрватска дефинитивно не би требала кренути.

Мађарска: Орбан жели владати уредбама и сам одлучити кад престаје изванредно стање

Мађарски премијер Виктор Орбан користи кризу коју је изазвао коронавирус да прошири своје ионако велике овласти. Његова министрица правде Јудит Варга мађарском парламенту је поднијела приједлог закона који би влади омогућио да без одлуке парламента унедоглед продужава изванредно стање у држави. Надаље, влада, односно премијер би могли одредбом стављати законе изван снаге, као и проглашавати недефиниране “изванредне мјере”, дакле чинити све и свашта.

Амнесту Интернационал упозорава да би прихваћање таквог закона у мађарском парламенту значило да се “тако сва моћ концентrirала у рукама премијера, и то без временског ограничења”, док њемачки тједник Дер Спиегел Орбанов маневар наводи као примјер кориштења коронавируса за “увођење диктатуре”.

Орбан пак тврди да је “сада тренутак за национално јединство, а не страначке свађе” те позива и опозицију да подржи предложене измјене. Опозиција је то засад одбила те владин приједлог није добио потребну подршку од чак четири петине заступника (Орбан већ има двотрећинску већину), али аналитичари предвиђају да ће Орбан поновно покушати.

Мађарска влада је прогласила изванредно стање 11. ожујка те је од тада провела низ драконских мјера, попут довођења војних савјетника у стратешке државне твртке, уз оне које дијели с осталим чланицама Еуропске уније, попут затварања школа и ресторана и слично. Свакоме тко шири “лажне вијести” о коронавирусу пријети и до пет година затвора, што у пракси значи да се тамошњи медији више не усуђују извјештавати о лошем стању у болницама јер се плаше да би их власт могла послати у затвор.

Орбан цијело вријеме у својим јавним иступима успоставља и везу између епидемије и миграција, оправдавајући тако своју ксенофобну политику.

“Није случајно што се вирус први пут појавио међу Иранцима”, рекао је Орбан у интервјуу за мађарске медије. “Ми се боримо на двије фронте. Једна фронта се назива миграција, а друга припада коронавирусу. Постоји логична повезаност између њих”, истакнуо је.

Србија: Остварене диктаторских снова Александра Вучића

Србија је у борби против коронавируса увела апсолутну забрану кретања од осам сати навечер до пет ујутро те је забранила излазак особама старијим од 65 година у градовима и од 70 година у руралним областима, док је од данас контролу на граничним пријелазима и заштиту болница преузела војска.

